

N:o 150.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efter-
skänkande af kronans rätt till danaarf efter Jonas
Jonasson Häll från Slagsta; gifven Stockholms slott den
15 mars 1912.*

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att den danaarfsrätt, kronan kan äga till kvarlåtenskapen efter Jonas Jonasson Häll från Slagsta, må efterskänkas till förmån för arbetaren Johan Fredrik Häll.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Theodor Adelswärd.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
15 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Adelswärd anförde:

Den 27 juli 1910 afled å Botkyrka sockens ålderdomshem Jonas Jonasson Häll från Slagsta. Kommunalnämnden för berörda socken hade den 11 juni 1909 beslutit, att Häll, som vore 96 år gammal och utan anförvanter, skulle intagas å ålderdomshemmet, därvid hans behållna egendom jämlikt lag skulle blifva kommunens tillhörighet och borde af Hälls förmyndare tillhandahållas kommunen.

I instrumentet öfver den efter Häll den 24 september 1910 för rättade bouppteckningen antecknades, att Häll icke efterlämnade kända arfvingar samt att kvarlåtenskapen, utgörande ett kontant belopp af 2,061 kronor 63 öre, redovisats till Botkyrka sockens fattigvårdsstyrelse

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 5 december 1911 till finansdepartementet inkommen skrift har arbetaren Johan Fredrik Häll anhöllit, att Kungl. Maj:t och kronan måtte till hans förmån afsäga sig den rätt till danaarf, som kronan hade efter Jonas Jonasson Häll.

Till stöd för ifrågavarande ansökning har sökanden, som är född den 22 oktober 1852, anfört, att han vore son till änkan Maja Stina Sjögren, hvilken den 23 maj 1858 ingått äktenskap med Jonas Jonasson Häll och afidit före denne; att Jonas Jonasson Häll vid flerfaldiga tillfällen yttrat, att sökanden vore hans son; att sökanden själf ansett sig vara son till Jonas Jonasson Häll och på grund af det mellan denne och sökandens moder ingångna äktenskapet berättigad till arf efter honom; att sökanden i förlitande härpå underlåtit att såsom testamente bevaka af den afidne i lifstiden gjorda uttalanden af innehåll, att sökanden skulle efter hans död erhålla hans kvarlåtenskap; att emellertid den afidnes förmyndare, enär sökanden icke hade arfsrätt efter den afidne, vägrat att till sökanden utlämna den afidnes tillhörigheter utan i stället redovisat dessa till Botkyrka fattigvårdsstyrelse, som jämväl vägrat att tillhandahålla sökanden kvarlåtenskapen i fråga; samt att sökanden, numera icke fullt arbetsför, befunne sig i särdeles torftiga omständigheter.

Vid ansökningen hade fogats, förutom af vederbörande roteman för sökanden utfärdadt medellöshetsbetyg, ett af pastorsämbetet i Botkyrka församling utfärdadt intyg, utvisande att sökanden vore född den 22 oktober 1852 och oäkta son till änkan Maja Stina Sjögren samt att änkan Sjögren den 23 maj 1858 ingått äktenskap med Jonas Jonasson Häll. Af samma intyg inhämtas därjämte, att sökanden i kyrkoböckerna antecknats med tillnamnet Häll först år 1883, då sökanden efter moderns död måste skrivas såsom hjon å församlingens fattigförsörjning.

Af åtskilliga ansökningen åtföljande intyg synes framgå, att Jonas Jonasson Häll uppgifvit sökanden vara sin son samt förklarat, att sökanden efter hans död borde erhålla hans kvarlåtenskap.

Öfver ifrågavarande framställning har öfverståthållarämbetet på grund af nådig remiss afgifvit underdånigt utlåtande och därvid öfverlämnat ett från Botkyrka fattigvårdsstyrelse inhämtadt yttrande, däri fattigvårdsstyrelsen hemställt, att då Jonas Jonasson Häll intagits till full försörjning i Botkyrka sockens ålderdomshem, under villkor att hans egendom skulle jämlikt § 36 mom. 2 i förordningen angående fattigvården tillfalla kommunen, ansökningen måtte lämnas utan afseende.

För egen del har öfverståthållarämbetet anfört följande.

Ämbetet funne det anmärkningsvärdt, att Botkyrka kommun till

full försörjning mottagit en person, som vid intagandet tydligen ägt tillgångar till ett värde af omkring 2,000 kronor, och detta förhållande blefve icke mindre anmärkningsvärdt därigenom, att personen i fråga vid nämnda tid uppnått en ålder af 96 år. Det syntes uppenbart, att sådana omständigheter icke varit för handen, att Jonas Jonasson Häll bort åtnjuta fattigvård och följaktligen syntes icke heller kommunen kunna åberopa fattigvårdsförordningen till stöd för sin åtgärd att sätta sig i besittning af kvarlåtenskapen efter honom. Då Jonas Jonasson Häll affidit utan kända arfvingar, syntes således Kungl. Maj:t och kronan vara berättigad att såsom danaarf erhålla den del af kvarlåtenskapen, som återstode, sedan kommunen erhållit godtgörelse för den fattigvård, som lämnats Jonas Jonasson Häll.

Hvad anginge frågan, huruvida kronan borde afstå sin rätt till kvarlåtenskapen till Johan Fredrik Häll, funne ämbetet det ingalunda vara styrkt, att denne vore son till Jonas Jonasson Häll eller att han sökt draga försorg om den gamle på hans ålderdom. Såsom ursäkt för sin underlåtenhet i sistnämnda afseende kunde emellertid sökanden åberopa svårigheten att försörja sig själf samt hustru och barn, och de vid ansökningen fogade intygen syntes göra sannolikt, att sökanden vore son till Jonas Jonasson Häll och att denne ansett och önskat, att hans kvarlåtenskap skulle tillfalla sökanden. Med hänsyn till hvad sålunda anförts, hemställde ämbetet, att Kungl. Maj:t och kronan måtte till sökanden afstå den rätt till danaarf, som tillkomme kronan efter Jonas Jonasson Häll.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som på grund af nådig befallning jämväl yttrat sig i ärendet, har därvid såsom sin mening uttalat, att under förutsättning att icke någon behörigen anmält sig såsom arfvinge efter Jonas Jonasson Häll och då denne icke efterlämnat något testamente, kvarlåtenskapen efter honom vore att anse såsom danaarf.

Beträffande själfva ansökningen har advokatfiskalsämbetet anført, att ämbetet vid det förhållandet, att sökanden icke till fullo kunde anses hafva styrkt, att han vore oäkta son till Jonas Jonasson Häll, och för hvarje fall af handlingarna i ärendet ingalunda syntes framgå, att sökanden ägnat sin förmente fader någon som helst omvårdnad, tillräckligt skäl saknades för bifall till ansökningen; och har ämbetet på grund häraf hemställt, att Kungl. Maj:t måtte lämna ansökningen utan afseende.

Departements-
chefen.

I likhet med öfverståthållarämbetet och kammaradvokatfiskalsämbetet anser jag kronan med fog kunna göra rättsligt anspråk på kvar-

låtenskapen efter Jonas Jonasson Häll såsom danaarf. Den omständigheten att jämväl Botkyrka kommun synes vilja göra anspråk på samma kvarlåtenskap, synes mig ej behöfva utgöra hinder för kronan att efterskänka den rätt, kronan kan äga till berörda kvarlåtenskap, därest omständigheterna i öfrigt äro sådana, att ett efterskänkande bör äga rum.

Härutinnan ansluter jag mig till den af öfverståthållarämbetet uttalade uppfattningen, helst sökanden, som befinner sig i torftiga omständigheter, i allt fall varit Jonas Jonasson Hälls styfson; och hemställer jag alltså i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att den danaarfsrätt, kronan kan äga till kvarlåtenskapen efter Jonas Jonasson Häll, må efterskännas till förmån för arbetaren Johan Fredrik Häll.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Teodor Franzén.
